

Tämä on rinnakkaistallennettu versio alkuperäisestä julkaisusta.

Tämä on julkaisun kustantajan pdf.

Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Kairisto-Mertanen, L. & Putkinen, M. 2019. Matkalla Innopedaan. Me teimme sen! Talk-verkkolehti, Innopeda 16.10.2019.

URL: <https://talk.turkuamk.fi/innopeda/matkalla-innopedaan-me-teimme-sen/>

Kaikki julkaisut Turun AMK:n rinnakkaistallennettujen julkaisujen kokoelmassa Theseuksessa ovat tekijänoikeussäännösten alaisia. Kokoelman tai sen osien käyttö on sallittu sähköisessä muodossa tai tulosteena vain henkilökohtaiseen, ei-kaupalliseen tutkimus- ja opetuskäyttöön. Muuhun käyttöön on hankittava tekijänoikeuden haltijan lupa.

This is a self-archived version of the original publication.

The self-archived version is a publisher's pdf of the original publication.

To cite this, use the original publication:

Kairisto-Mertanen, L. & Putkinen, M. 2019. Matkalla Innopedaan. Me teimme sen! Online Magazine Talk, Innopeda 16.10.2019.

URL: <https://talk.turkuamk.fi/innopeda/matkalla-innopedaan-me-teimme-sen/>

All material supplied via TUAS self-archived publications collection in Theseus repository is protected by copyright laws. Use of all or part of any of the repository collections is permitted only for personal non-commercial, research or educational purposes in digital and print form. You must obtain permission for any other use.

Liisa Kairisto-Mertanen

Johtava yliopettaja, Turun ammattikorkeakoulu

Marjut Putkinen

Yliopettaja, Turun ammattikorkeakoulu, Terveys ja hyvinvointi

Matkalla Innopedaan. Me teimme sen!

Maailma muuttuu vauhdilla ja koulutuksen on muututtava sen mukana. Ei mitään uutta auringon alla, sillä jo yli 30 vuoden ajan organisaatioiden kyky mukautua muuttuvaan ympäristöönsä on manittu merkittävimäksi tulevaisuuden johtamishaasteeksi. Viimeisten 250 vuoden aikana läpikäytyt teolliset vallankumoukset ovat merkittävästi muuttaneet työn tekemisen tapoja, ammatteja sekä elämäntyyliä yleensä. Koulutus ja koulujen toimintavat ovat kuitenkin muuttuneet suhteessa vähemmän kuin muu yhteiskunta yleensä.

Turun ammattikorkeakoulussa muutos ja koulutuksen sopeuttaminen siihen on ollut toiminnan keskiössä jo useiden vuosien ajan. Pedagogisen otteemme, Innopedan, tulee strategiamme mukaisesti olla kaikkea toimintaamme johtava periaate. Koko ammattikorkeakoulun henkilökunta on osallistunut muutosprosessiin. Tutkimustulokset osoittavat, että suunta on oikea. Onnistuminen näkyy tehdyn kyselyn vastauksissa ja kertoo oikean suuntaisesta toimintatapojen muutoksesta.

Muutos ja sen johtaminen

Muutoksen johtamista voidaan tarkastella kolmivaiheisen mallin avulla, jossa vaiheet ovat muutokseen soveltuvan ilmapiirin luominen, organisaation aktivointi ja voimaannuttaminen sekä muutoksen läpiviemi ja ylläpito. Muutoksen johtaminen onnistuu todennäköisimmin, kun muutoksella on selkeä tavoite ja kuva muutoksen tavoitteista on selkeästi määritetty.

Sopivan muutosilmapiirin luominen tarkoittaa korkeakouluympäristössä ympäröivän yhteiskunnan tarpeiden näkyväksi tekemistä. Muutostarpeen ymmärtäminen muodostaa lähtökohdan muutoksen läpiviennille. Vasta tämän jälkeen on mahdollista osallistaa koko organisaatio muutostyöhön. Selkeä visio muutoksen päämäärästä helpottaa henkilökunnan aktivointia ja oikeiden henkilöiden löytämistä ensimmäisiksi muutosagenteiksi.

Jatkuvan parantamisen kehä ja muutoksen läpiviemi tulee mahdolliseksi vain, kun organisaation jäsenet luottavat omaan kykyynsä tehdä päteviä ja yhteistä päämäärää kohti vieviä tulkintoja ympäristöstään ja soveltavat niitä omaan toimintaansa.

Muutosprosessi Turun ammattikorkeakoulussa

Innovaatiopedagogiikan kehittäminen alkoi Turun ammattikorkeakoulussa jo vuonna 2006. Kehittämisen lähtökohdana toimi tarve ymmärtää työelämän edellyttämiä kompetensseja ja samalla pyrkimys tukea aluekehitystä.

Kaksi vuotta myöhemmin julkaistu Suomen innovaatiostrategia nosti innovaatiot ja niiden tuottamisen keskiöön ja antoi ammattikorkeakouluille ison vastuun innovatiivisten ammattilaisten kouluttamisessa. Innovaatiopedagogiikan keskeiseksi kysymykseksi nousi tällöin innovatiivisilta valmistuneilta edellytettävien innovaatiokompetenssien ymmärtäminen ja määrittäminen.

"Innovaatiopedagogiikan tavoite on, että oppimisen innovaatioprosessi johtaa menestykseen ja hyvään elämään."

Innovaatiokompetenssien määrittäminen otettiin kansainvälisen tutkimusprojektityöryhmän kohteeksi ja tulokseksi saatujen kompetenssien – kriittinen ajattelu, luovuus, aloitekyky, tiimityö, verkostoituminen – tuottaminen otettiin Turun ammattikorkeakoulussa osaamisalakohtaisten kompetenssien tuottamisen ohella kaikkien koulutusten tavoitteeksi. Samalla Innovaatiopedagogiikka nostettiin ammattikorkeakoulun strategiasa mainitukseksi viralliseksi toimintatavaksi.

Innovaatiopedagogiikan tavoite on, että oppimisen innovaatioprosessi johtaa menestykseen ja hyvään elämään. Tavoitteeseen päästää pitämällä huoli siitä, että oppimisprosessin aikana kehitetään niin opiskelijoiden osaamisalakohtaisiksi kompetensseja kuin innovaatiokompetenssejakin. Kehittäminen edellyttää määriteltyjen kulmakivien läsnäoloa oppimisprosessissa.

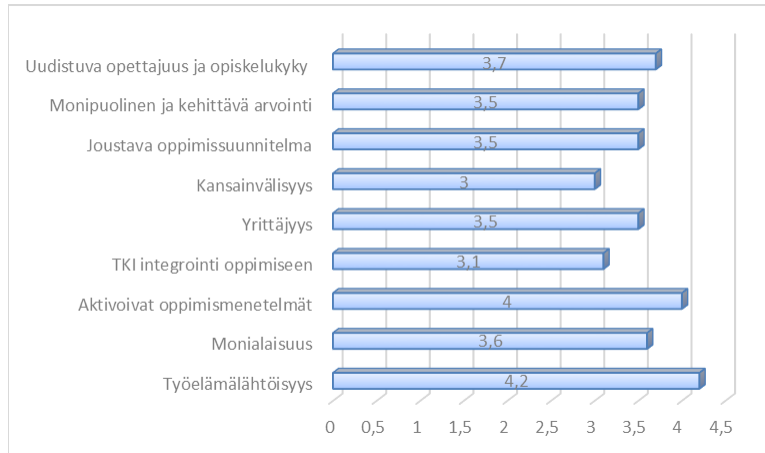
Miten onnistuimme?

Turun ammattikorkeakoulussa tapahtuneen ja innovaatiopedagogiikkaan siirtymiseen johtaneen muutosprosessin onnistumisesta haluttiin saada tietoa koko ammattikorkeakoulun henkilökunnalle osoitetun kyselyn avulla. Tiedot kerättiin viisi avointa kysymystä sisältävän Webropol kyselyn kautta. Kyselyn vastausprosentiksi muodostui 20 % ja vastauksia saatiin kaikkiaan 148 kappaletta. Vastausten pienen määrän johdosta ne analysoitiin yhtenä ryhmänä.

Innovaatiopedagogiikan kulmakivet käytännössä

Innovaatiopedagogiikan käytännön toteutus tapahtuu määriteltyjen kulmakivien kautta. Aiemmeat tutkimustulokset osoittavat, että useassa innovaatiopedagogiikan mukaisessa oppimisympäristössä opiskelleet opiskelijat kehittivät innovaatiokompetenssejaan enemmän kuin muut

opiskelijat. Erityisesti oppimismenetelmät, joustava opiskelusuunnitelma, kansainvälistyminen, monialaisuus ja työelämälähtöisyys näyttäisivät olevan erityisen merkittäviä.

Kuvio1. Innovaatiopedagogiikan kulmakivet jokapäiväisessä työssä

Kuviosta 1 näkyy, että korkeakoulun henkilökunta näyttää omaksuneen kulmakivet toimintatavakseen varsin hyvin. Suurimmat keskiarvot saavat työelämälähtöisyys ja aktivoivien oppimismis- ja opetusmenetelmien käyttäminen. Tulosten perusteella voidaan todeta, että työelämälähtöiset ja aktivoivat oppimismenetelmät ovat laajasti käytössä Turun ammattikorkeakoulussa.

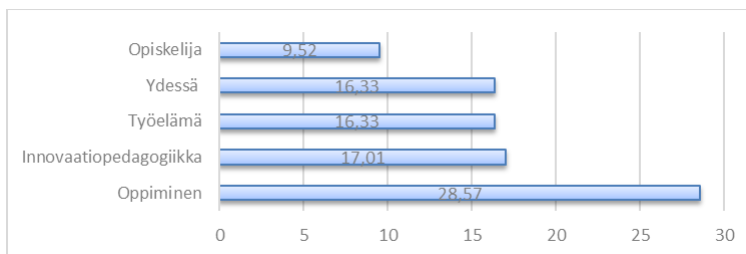
"Työelämälähtöiset ja aktivoivat oppimismenetelmät ovat laajasti käytössä Turun ammattikorkeakoulussa."

Vastauksista ilmenee myös, että Turun ammattikorkeakoulussa oppimisympäristöt on koettu monialaisiksi ja kansainvälisiksi. Arviointimenetelmät koetaan monipuolisiksi ja opiskelijan ja opettajan roolit uudistuviksi. Pienimmät keskiarvot puolestaan löytyvät yrittäjyyden ja tutkimus- ja kehitystoimeksiantojen integroimiselle oppimiseen. Niiden -integrointi opintoihin koetaan vähiten käytössä olevaksi kulmakiveksi. Syy voi löytyä siitä, että viimeksimainittujen integrointi osaksi yksittäisen opettajan opintojaksoa on hankalampaa kuin muiden kulmakivien integrointi.

Mitä innovaatiopedagogiikalla ymmärretään Turun ammattikorkeakoulussa?

Tutkimuksen yhtenä tavoiteena oli muodostaa kuva siitä, mitä Turun ammattikorkeakoulun henkilökunta ymmärtää innovaatiopedagogiikalla. Saatuja 147 vastausta analysoidiin Webropol-ohjelman tekstityökalulla.

Vastauksissa esiintyvät sanat kertovat yhteydestä opiskelijoiden ja työelämän välillä sekä yhteistyöstä niiden kesken. Perinteisesti tiedetään, että opettajien keskuudessa käytävä keskustelu liikkuu hyvin usein opettamisen ympärillä vaikka kaikkien koulutuksen kanssa työtä tekevien pitäisi olla enemminkin kiinnostuneita oppimisesta. Opettaminen kuvaa opettajan työtä mutta oppiminen puolestaan on opiskelijan prosessi, jonka tulee tapahtua kaikilla oppimisen tasoilla. Tutkimukseen saadut vastaukset kertovat sitä, että innovaatiopedagogiikkaan liittyen oppiminen näyttää olevan keskiössä.

Kuvio 2. Yleisimmät innovaatiopedagogiikan yhdistetyt sanat

Kuten kuviosta 2 ilmenee innovaatiopedagogiikka-sanana lisäksi tutkimuksessa saatujen vastausten mukaan yleisimmät sanat olivat "työelämä", "oppiminen", "yhdessä" ja "opiskelija". Tämän voidaan tulkita kertovan opiskelijakeskeisestä oppimisesta, joka tapahtuu yhdessä työelämän kanssa. Oppiminen eri muodoissaan esiintyi 30 %:ssa vastauksia. Sanat "työelämä" ja "yhdessä", joiden voidaan ajatella edustavan yhteistyötä työelämän kanssa esiintyivät 30 %:ssa vastauksia.

Vastaajat tarjosivat useita hyviä innovaatiopedagogiikan määritelmiä avoimissa vastauksissa, esim.

"Työelämän tarpeista lähtevien innovaatiokompetenssien kehittämistä opiskelijoissa (ja itsessäni opettajana) käyttäen oppimis- ja opiskelijälähtöisiä menetelmiä."

"Ymmärrän päähinänkuoressa tuon kolmivaiheisen nuolikuvan mukaan, että meillä on kulmakivet, eli työkalut ja metodit toteuttaa aktivoivia menetelmiä, joiden avulla kehittyvät opiskelijoiden sekä ammattispesifiset taidot että innovaatiokompetenssit siten, että heillä on mahdollisuus menestyä tulevaisuuden työtehtävissä ja muuntaa työelämän mukaan ja jatkuvan oppimisen hengessä."

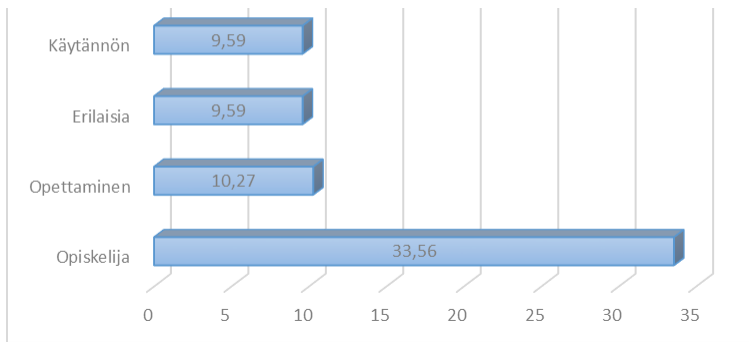
Innovaatiopedagogiikka korkeakoulun arkityössä

Vastaajille esitettiin kysymys koskien innovaatiopedagogiikan näkemistä heidän arkityössään. Vastaajia pyydettiin listaamaan yleisimpiä sanoja, joita he yhdistävät opettajan jokapäiväiseen työhön.

"Jokapäiväinen oppiminen ammattikorkeakoulussa tapahtuu innovaatiopedagogiikan periaatteita noudattaen."

Kuten kuviosta 3 ilmenee "opiskelija" eri muodoissaan on yleisin opettajantyöhön yhdistetty sana, se löytyi kaikkiaan 33,6 % vastauksia ja kertonee siitä, että opiskelija on innovaatiopedagogiikan keskiössä. Seuraavaksi yleisimmät sanat ovat "opettaminen" 10,3 %, "käytännön" 9,6 %, "erilaisia" 9,6 % ja "enemmän" 8,9 %.

Kuvio 3. Yleisimmät opettajan arkityöstä kertovat sanat

Sanakarttojen tulkinta kertoo opiskelijoiden olevan opettajantyön keskiössä ja sanojen "oppiminen", "käytännön", "projekteissa" ja "enemmän" kuuluvan tiiviisti yhteen. Tämän voidaan tulkita kertovan siitä, että jokapäiväinen oppiminen ammattikokeakoulussa tapahtuu innovaatiopedagogiikan periaatteita noudattaen.

Henkilöstön ehdotuksia opetuksen kehittämisestä

Kysely tuotti useita konkreettisia opetuksen kehittämis ehdotuksia kaikkiaan 70 henkilöltä. Kuten taulukon 1 yhteenvedosta ilmenee, kehittämis ehdotukset liittyivät useimmiten täydennyskoulutukseen, resurssointiin sekä yhteistyöhön ja monialaisuuteen. Niitä saatiin myös innopeda tutkimukseen, opetussuunnitelmiin, johtamiseen, arvoihin ja visioon liittyen.

Taulukko 1. Henkilökunnan ehdotuksia innovaatiopedagogiikan kehittämisestä Turun ammattikorkeakoulussa

Kehittämisteema:	Vastausten määrä
Täydennyskoulutus	6
– innopeda, videointi, sähköiset työkalut, arviointi	
Arvot, visio ja brändi	2
Resurssit, työkuorma ja ryhmäkoko	13
Johtaminen	2
Työelämäyhteistyö, yhteisopettajuus, monialaisuus	8
Opetussuunnitelmien joustavuus	3
Tutkimusta innopedan vaikuttavuudesta	2

Kysittäisissä vastauksissa kannettiin huolta, että tukeudutaan liiaksi tiettyyn –ismiin. Monimuotoisuuden ja moniäänisyyden säilyttäminen on tärkeää. Innopedan materiaaleja toivottiin selkeämmin koottuna esim. messiin johonkin tiettyyn paikkaan, jotta ne ovat löydettävissä. Tärkeää on, että innovaatiopedagogiikka koskisi koko koulutusalaan ei vain yksittäisiä opintojaksoja.

"Paras lääke opetuksen kehittämiseen on työkuorman kohtuullistaminen."

Kehittämisteemat ilmenivät esimerkiksi oheisina sanallisina vastauksina.

"Innovaatiopedagogiikan toteuttaminen edellyttää joustoa opetussuunnitelmissa ja projektityöskentelylle tulisi olla riittävästi tilaa opetussuunnitelmissa."

"Hyödynnetään osaamistamme entistä enemmän. Se että olemme sanallistaneet ja jäsentäneet (ja brändänneet) sen mitä tavoitteellisesti teemme, aikaansaa ihailua oman amkimme ulkopuolella, se pitäisi nähdä paremmin. Jatketaan systemaattista kehitystyötä ja kehitetään erityisesti monialaisuutta ja sen hyödyntämistä. Erityishuomio tulisi laittaa arvopohjaan, millä työtä teemme."

"Paras lääke opetuksen kehittämiseen on työkuorman kohtuullistaminen."

Innopeda toimii

Pedagogisiin toimintatapoihin liittyvän muutoksen läpiviemi ei ole ollut helppo tehtävä. Todellisen muutoksen aikaan saaminen on kestänyt useita vuosia, mutta tutkimuksen perusteella on aihetta esittää johtopäätös, että suunta on oikea.

Korkeakoulu kohtaa monia haasteita; samanaikaisesti niiden tulisi pystyä säilyttämään kilpailuasemansa, olla kykenevä kehittämään oppimismenetelmiään, pystyä korkeatasoiseen tutkimustoimintaan ja olla kykenevä vähentämään kustannuksia. Kokemuksemme Turun ammattikorkeakoulussa kertovat siitä, että muutos ei tapahdu nopeasti mutta se on mahdollinen, kunhan oikeat toimintatavat löytyvät ja otetaan käyttöön.

Innovaatiopedagogiikka, Innopeda, näyttäisi tällä hetkellä olevan Turun ammattikorkeakoulussa noudatettu pedagoginen toimintatapa.

"Muutos ei tapahdu nopeasti mutta se on mahdollinen, kunhan oikeat toimintatavat löytyvät ja otetaan käyttöön."

References

Popovic, C. & Plank, K. (2016) Managing and Leading change. Models and Practices in Baume, D. & Popovic, C. (2016) Advancing Practice in Academic Development. Routledge.

Kotter, J. P. (2012) Leading Change. Harvard Business Review Press. USA.

1. P. Kotter & L. A. Schlesinger (2008) Choosing strategies for change. Harvard Business Review, July – August, <https://hbr.org/2008/07/choosing-strategies-for-change>

Kezar A. (2001) Understanding and Facilitating Organizational Change in the 21st Century. ASHE-ERIC Higher Educational Report, Vol. 28, 4. San Francisco, Kalifornia.

Senge, P. M. (1992) The Fifth Discipline: The Art & Practice of the Learning Organization. Random House Australia: Milson Point, NSW.

Kettunen, J., Kairisto-Mertanen, L., & Penttilä, T. (2013). Innovation pedagogy and desired learning outcomes in higher education. On the Horizon, 21(4), 333-342.

Keinänen M., Kairisto-Mertanen L, (2019) "Researching learning environments and students' innovation competences", Education + Training, Vol. 61 Issue: 1, pp.17-30, <https://doi.org/10.1108/ET-03-2018-0064>

Konst, T., & Kairisto-Mertanen, L. (2018). Innovation Pedagogy: preparing Higher Education Institutions for Future Challenges. Course Material from Turku University of applied sciences 115. Tampere: Suomen Yliopistopaino, Juvenes Print Oy.

Marin-Garcia, J., Pérez-Peñalver, J., & Watts, F. (2013). How to assess innovation competence in services: The case of university students. *Dirección y Organización*, 50, 48–62.

16.10.2019

